

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ

СТ А Н О В И Щ Е

на Комисията по културата и медиите

ОТНОСНО: Определение на Конституционния съд от 31.07.1997 г., с
което Народното събрание е конституирано като страна по
конституционно дело N 11 от 1997 г. за установяване на
противоконституционността на решението на Народното събрание от
11.07.1997 г. за освобождаване и избиране на генерален директор на
БТА (ДВ, бр. 56/1997 г.)

Уважаеми г-да конституционни съдии,

Решението на Народното събрание за избиране и освобождаване на генерален директор на БТА (обн. ДВ, бр. 56/1997 г.) е взето в пълно съответствие с Конституцията, Решението на Великото Народно събрание за приемане на Основни положения за временен статут на БНТ, БНР и БТА и Статута на БТА (обн. ДВ, бр. 56 от 12.07.1994 г.).

Вносителите на искането за обявяване на противоконституционността на решението изтъкват две групи мотиви за оспорването:

Първо, че решението е взето в противоречие с чл. 56 от Конституцията на Република България.

Това възражение не може да бъде възприето. Конституционният съд вече се е произнесъл по този въпрос в **Решение N 15 от 28.09.1993 г. по конституционно дело N 17 от 1993 г. (обн. ДВ, бр. 88 от 15.10.1993 г., попр. бр. 89 от 19.10.1993 г.)**. В това решение Конституционният съд е приел, че Народното събрание е носител на конституционното правомощие да избира и освобождава генералният директор на БТА.

В решението на Конституционния съд се изтъква, че БТА е публичноправна институция, защото актът на учредяването ѝ има такъв характер, и преходна разпоредба на Конституцията (§ 6) определя временното ѝ положение, като я поставя под непосредствено наблюдение на Народното събрание.

Въпреки автономността, статутът на БТА като информационен институт на българската държава, обуславя и статута на нейния ръководител. Актът, с който генералният директор се избира и освобождава от Народното събрание, е публичноправен. Отношенията, които възникват при избирането, респ. при освобождаването се развиват изцяло в публичната сфера и поради това Конституционният съд е приел, че не може да се поддържа, че един публичноправен акт е навлязъл в частната сфера и е накърнил конституционни права.

Щом се касае за публична функция - генерален директор на БТА, чието поверяване се гради и върху доверие, дължима е лоялност. В тази връзка Конституционният съд е приел, че накърняването на доверието

може да предизвика неговото оттегляне, без да се дължи обосноваване на тази преценка.

По отношение на правото на защита по чл. 56 от Конституцията, Конституционният съд се е произнесъл, че за да се приеме, че при обсъждането и приемането на предложението за освобождаване на генералния директор на БТА е трябвало да му се осигури възможност за изслушване, респ. възможност да изложи своето становище относно мотивите за освобождаването му, трябва да се изходи от предпоставката, че публичноправният акт, какъвто е решението на Народното събрание, навлиза в неговата частна (лична) сфера и засяга негови частни (лични) права и законни интереси. Това в случая не е така.

Въпреки, че това не се изисква от разпоредбите на Конституцията, на бившия генерален директор на БТА г-н Милен Вълков е дадена възможност да изложи своето становище пред Комисията по културата и медиите и това становище е взето предвид при оформяне на предложението, което Комисията е внесла за гласуване в пленарната зала.

Конституционният съд отчита, че решението за освобождаване има и отражения в личностен план, но тези последици според съда не са равнозначни на засягане на конкретни права. Мотивите, доколкото са релевантни в процедурата по приемане на решението и за неговото съдържание, са израз на волята на конституционно оправомощен орган, която той е суверенен да изяви. Да се упражни защита срещу тази воля означава тя да бъде отблъсната, да и се попречи да се изяви.

Според Конституционният съд решението на оправомощения от Конституцията орган - Народното събрание, може да бъде целесъобразно или нецелесъобразно, правилно или погрешно мотивирано, но именно срещу това не може да се възрази. Други аспекти на решението, респ. произтичащи от тях права, не подлежат на защита чрез осуетяване на публичноправното му действие.

Второ, вносителите на искането поддържат пред Конституционния съд, че е нарушен чл. 67, ал. 2 от Конституцията с твърдението, че на народните представители е попречено да гласуват “в съответствие със своята съвест и убеждение”, тъй като с едно решение и едно гласуване едновременно е станало и освобождаването, и избирането на генерален директор.

Наистина, възможно е да бъде подходено по различен начин при гласуването на подобно решение. Конституцията и ПОДНС дават възможност за различен подход при гласуването. Член 73, ал. 5 от ПОДНС изисква решенията да се приемат на едно гласуване, без да се указва точно как да става това гласуване - изцяло или текст по текст. След проведеното обсъждане, при наличието само на една кандидатура за нов генерален директор, Народното събрание в съответствие с Конституцията и законите, в съответствие с ПОДНС и в съответствие със съвестта и убеждението на народните представители, е решило гласуването да се проведе именно по този начин.

Никой, чрез сила, заплаха или по друг начин, не е заставил народните представители да изберат този начин на гласуване - те свободно са изявили своята воля, и всеки в зависимост от своята воля и убеждение е имал свободата да гласува “за”, “против” или “въздържал

се” - както по избраната процедура на гласуване, така и по съдържанието и мотивите на самото решение.

Изборът на една или друга процедура, допустима от Конституцията, законите и ПОДНС, не представлява нищо друго, освен свободно изразяване на волята на народните представители в съответствие с тяхната съвест и убеждение.

Комисията по културата и медиите, като обсъди възраженията в искането на група народни представители за обявяване на противоконституционността на решението на Народното събрание за освобождаване и избиране на генерален директор на БТА, намира тези възражения за неоснователни и предлага на Конституционния съд да не уважи искането на 50-те народни представители от XXXVIII Народно събрание.

11.09.1997 г.

С уважение:

Стоян Райчевски,
Председател на Комисията по културата
и медиите